

[J. Oskar Andersen.]

Det vil med andre Ord sige, at der lægges stor Vægt paa Sammenslutningen. Og noget højere oppe siges der:

„Vi mener saa naturligvis, ud fra al menneskelig Erfaring, at en større eller mindre Kreds af Menigheder, der føler, at de har noget til fælles, vil slutte sig sammen og danne et Kirkesamfund.“

Det er altsaa noget ganske andet. Derfor tror jeg — og det maa man sige i det hele taget at den ærede Ordførers Udtalelser vidner om —, at han endnu ikke trods de Taler, der blev holdt i Gaar, er kommet ned paa den Virkelighedens Grund, som der er Aarsag for ham til endelig en Gang at se at dale ned til. Han bevæger sig endnu i sine Teorier, disse grundtvigske Frihedsteorier, og tror saa — jeg synes noget naivt — paa, at andre Partier i Virkeligheden deler disse Opfattelser, naar de ser rigtig ind i Hjertet paa sig. Men det tror jeg den ærede Ordfører tager fejl i.

Saa bemærkede det radikale Partis ærede Ordfører noget om, hvordan jeg kunde tale om Independentisme og Byzantisme, naar dette, vi her sigtede imod, alligevel ogsaa havde et Stænk af Byzantisme. Den ærede Ordfører bemærkede dette: Hvem skal afgøre, hvad der er evangelisk-luthersk? Jeg beder den ærede Ordfører se paa Realiteterne, vi dømmes ikke om noget der, men vi siger: det, vi tænker paa, er den aktuelle, den nuværende evangelisk-lutherske Folkekirke; hvad der ligger udenfor den, altsaa for Eksempel den Menighed, som jeg ved at den ærede Ordfører har taget sig meget varmt af, Ryslinge Menigheden, er udenfor. Det er anerkendt, at den ligger udenfor det, som er Folkekirken i evangelisk-luthersk Forstand efter Grundlovens Opfattelse; altsaa den og en Mængde andre Samfund ligger udenfor. Men det, vi nu tænker paa, er dem, der i Øjeblikket aktuelt staar i Folkekirken, og der er saamænd ikke noget som helst om, at nogen skal afgøre, hvad det er, for det ved jo alle hvad er.

Saa var der dette Spørgsmaal om Stillingen til Grundloven, navnlig til Grundlovens § 3 med Hensyn til den Støtte, som der tales om. Her kom den ærede Ordfører ved den mageløse Fortolkningsevne, han er i Besiddelse af, til det Resultat, at naar man bare læste i Grundlovsfædrenes Udtalelser, vilde man komme til den — mærkelige — Forstaaelse, at § 3 ikke tilsikrede Folkekirken, den evangelisk-lutherske Folkekirke, denne Støtte, men derimod aabnede Mulighed for, at det, som tilhører Folkekirken,

nemlig først og fremmest Kirkebygningerne, kunde anvendes til helt andre Samfund.

Jeg maa tilstaa, at man skal gaa meget langt ud for at finde Mage til Fortolkning af Grundloven, og jeg tror ikke, der er nogen som helst Grund til at debattere nærmere, at Paragraffen mener, at det er Folkekirken, der skal støttes, men at den selvfølgelig ikke udelukker, hvad der ogsaa blev talt om paa den grundlovgivende Rigsdag, at Staten kan støtte andre Samfund. Det er givet. Men man kan ikke sige ud fra § 3, at Staten kan støtte andre Samfund ved at give dem Tilladelse til Brug af Folkekirkenes Bygninger; det er aldeles øjensynligt.

Jeg skal ikke komme nærmere ind paa det, som Ordføreren for det radikale Parti berørte, og som jeg tidligere har udtalt mig om, at han som Kirkeminister havde stillet sig paa det Standpunkt, som han ogsaa vil staa paa stadig væk, at mene: jeg har Ansvaret, og derfor kan jeg afvise, hvad Biskopperne mener om Sager, der vedrører Kirkens Forhold. Det ærede Medlem mente, at jeg her særlig havde sigtet til hans Optræden i Færø-Sagen. Jeg maa tilstaa, at det laa mig fjernt. Jeg syntes den Gang, at hans Optræden var ganske fejlagtig, og det fastholder jeg vedblivende. Udtalelserne om, at det sidste Valg oppe paa Færøerne skulde godtgøre, at den daværende Minister havde truffet en rigtig Afgørelse, synes jeg er fuldstændig hen i Vejret, der er ikke noget som helst bevist undtagen dette, at det ærede Medlem som Kirkeminister i sin Tid forlod en Praksis, som har været Folkekirken, man kan sige lige fra Reformations-tiden, nemlig at det er Biskopperne, der har i alt Fald Medbestemmelsesret ved Provstebesiddelser; tidligere var der Tale om et Valg, der foregik ogsaa af Herredspræsterne, men det er Biskopperne, der beskikker vedkommende, men ikke nogen verdslig Myndighed.

Dernæst sagde det ærede Medlem, at hvis jeg f. Eks. var Minister, vilde jeg ogsaa handle efter min bedste Overbevisning i saadanne Spørgsmaal. Nej, jeg kan forsikre det ærede Medlem om, at jeg vilde betragte det som en mig uvedkommende Byrde, om end det ikke er en skreven Lov, men en uskreven Lov; jeg vilde betragte det som noget, jeg ikke burde, selv om jeg ansaa denne Lov for at være urigtig. Jeg vilde mene, at det eneste, jeg kunde gøre, var at arbejde for, at de kirkelige Tilstande blev saadan, at jeg ikke kom til at staa i en saadan Situation. Det vil det ærede Medlem ikke arbejde med paa. Hvad jeg sigtede